

Juridische kwesties
die zijn weggezaakt

Geldigheid van besluiten (1)

Lang niet alle besluiten zijn besluiten.
En niet alle besluiten zijn geldig.

DOOR / LISETTE VAN DER GUN¹

Bij rechtspersonen vindt besluitvorming plaats binnen organen, zoals het bestuur, de raad van commissarissen en de algemene vergadering. Besluiten zijn niet altijd geldig. Artikel 2:14 BW bepaalt wanneer besluiten nietig zijn. Wanneer besluiten vernietigbaar zijn, bepaalt artikel 2:15 BW. Toch is het niet altijd duidelijk of een besluit nietig is of vernietigd kan worden. In de literatuur en jurisprudentie wordt daarover verschillend gedacht. In dit artikel ga ik in op de vraag wat een besluit is en welke besluiten nietig zijn. In deel 2 bespreek ik welke besluiten vernietigbaar zijn.

BESLUITEN EN BESLISSINGEN^{2,3}

Besluiten kunnen interne en externe werking hebben. Een besluit met interne werking heeft alleen rechtsgevolg voor de rechtspersoon, bijvoorbeeld ten aanzien van de verhoudingen binnen de rechtspersoon. Een besluit met direct externe werking ziet op een rechtshandeling van een rechtspersoon die tot een derde is gericht.⁴ Een voorbeeld hiervan is een besluit tot benoeming (of ontslag) van een bestuurder. Een besluit met indirect externe werking is een beslissing zonder rechtsgevolg voor een derde. Zo'n besluit is slechts een voorbereiding op een rechtshandeling van de rechtspersoon met een derde.

Niet alle 'besluiten' zijn besluiten in de zin van artikel 2:14-2:16 BW. Als een beslissing geen rechtsgevolg voor de rechtspersoon heeft, is het geen besluit dat nietig of vernietigbaar kan zijn. Vaak zijn beslissingen van het bestuur geen besluiten in de zin van artikel 2:14-2:16 BW. Denk daarbij aan een beslissing om

een machine te kopen. Zo'n beslissing heeft geen rechtsgevolg. Het is slechts een wilsverklaring. Een eventuele nietigverklaring of vernietiging ontkent het aanvankelijk beoogde rechtsgevolg of draait het terug. Een beslissing zonder beoogd rechtsgevolg kan daarom niet nietig zijn of vernietigd worden.

NIETIGE BESLUITEN

Nietige besluiten zijn niet geldig: zij hebben vanaf het moment dat ze zijn genomen geen effect. Artikel 2:14 BW bepaalt dat een besluit van een orgaan van een rechtspersoon, dat in strijd is met de wet of statuten, nietig is, tenzij uit de wet iets anders voortvloeit. Het gaat hier om:

1. besluiten waarvan de inhoud of strekking in strijd is met de wet of statuten. Een voorbeeld hiervan is een besluit tot benoeming van een rechtspersoon tot commissaris. Dit besluit is in strijd met de wet, omdat de wet bepaalt dat een raad van commissarissen uit een of meer natuurlijke personen bestaat. Het besluit is daarom nietig;
2. onbevoegdlijk genomen besluiten. Een voorbeeld: artikel 2:245 BW bepaalt dat de algemene vergadering de bezoldiging van bestuurders vaststelt. Als een bestuurder besluit zichzelf een mooie verhoging toe te kennen, is dat besluit onbevoegdlijk genomen en dus nietig;
3. besluiten waarbij niet aan alle geldigheidsvereisten is voldaan, zoals een voorafgaande goedkeuring of voordracht of een vereiste meerderheid van stemmen. Een voorbeeld: artikel 2:239 lid 3 BW bepaalt dat besluiten van het bestuur bij of krachtens statuten onderworpen kunnen worden aan de goedkeuring

van een ander orgaan van de vennootschap. In de statuten van een vennootschap is bijvoorbeeld opgenomen dat het bestuur voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering nodig heeft voor het bezwaren van registergoederen. Het bestuur besluit een recht van hypotheek op het kantoorpand te vestigen. Het heeft hiervoor geen voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering gekregen. Het besluit van het bestuur tot het vestigen van een hypotheekrecht is daarom nietig.

BEKRACHTIGING

Stel dat de algemene vergadering het eens is met het besluit van het bestuur om een recht van hypotheek op het kantoorpand te vestigen, dan kan de algemene vergadering het besluit van het bestuur bekrachtigen. Artikel 2:14 lid 2 BW bepaalt dat als een situatie zich voordoet als hiervoor in categorie 3 beschreven, het besluit bekrachtigd kan worden. Zo'n bekrachtiging herstelt het verzuim van het besluitende orgaan en neemt daarmee de nietigheid van het besluit weg. Bekrachtiging moet binnen een redelijke termijn gebeuren.

NOTEN

- 1 Lisette van der Gun is advocaat bij UdinkSchepel Advocaten in Den Haag.
- 2 In verband met de grootte van dit artikel beperk ik mij tot de heersende leer. Niet iedereen denkt er zo over. Sommige schrijvers bepleiten een ruimere uitleg van het besluitbegrip. Zie bijvoorbeeld: C.A. Schwarz, 'Beslissen en besluiten, enkele overpeinzingen over een lastig te vatten thema', in: *Opstellen aangeboden aan Prof. mr. J.B. Huizink*, Wolters Kluwer, 2019, p. 503-515.
- 3 Zie over dit onderwerp ook: J.M. de Jongh e.a. (red.): *Bestuursbesluiten*, (Instituut voor Ondernemingsrecht nr. 123), Deventer: Wolters Kluwer 2021.
- 4 Artikel 2:16 lid 2 BW.